

Malmö Konserthus

Torsdag 2 februari 2012 kl 19.30

Pathétique

Malmö SymfoniOrkester
Marc Soustrot, dirigent
Agneta Eichenholz, sopran
Marika Fältskog, konsertmästare

BRITTA BYSTRÖM (f 1977)

Aria ur operan *Om man blivit av med sitt bagage* /7 min

HECTOR BERLIOZ (1803-1869)

Les nuits d'été /30 min

Villanelle

Le spectre de la rose

Sur les lagunes

Absence

Au cimetière

L'île inconnue

PAUS

PJOTR TJAJKOVSKIJ (1840-1893)

Symfoni nr 6, "*Pathétique*" /45 min

Med Malmö SymfoniOrkesterns och Malmö Konserthus GRATISapp har du alltid en uppdaterad konsertkalender i fickan.

Kvällens blommor kommer från Blomster Pigan

11/12

Malmö Konserthus

Torsdag 2 februari 2012 kl 19.30

Pathétique

TJAJKOVSKIJ

ARIA UR OPERAN
OM MAN BLIVIT AV
MED SITT BAGAGE
BYSTRÖM

LES NUITS D'ÉTÉ
BERLIOZ

MALMÖ
SYMFONI
ORKESTER

MARC SOUSTROT

Dirigent

Franske dirigenten Marc Soustrot föddes i en musikerfamilj i Lyon, föräldrarna var operasångare. Han studerade vid konservatorierna i Lyon och Paris och vann under denna period en rad priser i både piano och trombon. Senare vann han även första pris i dirigenttävlingar i London och Besançon. Marc Soustrot har ett mycket gott anseende på de europeiska musikaliska scenerna och gästar regelbundet orkestrar som Bambergers Symfoniorkester, Münchener filharmonikerna, radioorkestrarna i Hannover och Hamburg, English Chamber Orchestra, DR Symfoni-Orkestret, Kungliga filharmonikerna i Stockholm, Göteborgs Symfoniker och ytterligare en lång rad orkestrar i Frankrike, Holland, Luxemburg och Belgien samt operahus i Köpenhamn, Genève, Bryssel, Sevilla och Madrid. Han dirigerade vid invigningen av nya operahuset i Oslo samt bl a en serie av Messiaen-konserter i Oslo, Finland, Belgien och Spanien med anledning av tonsättarens 100-årsjubileum, Macbeth och Carmen i Oslo, Poulencs Karmelitsystrarna, Hoffmanns äventyr och Pelléas et Mélisande i Köpenhamn, Evgenij Onegin och Maria Stuart i Stuttgart.

Marc Soustrot har varit chefsdirigent och konstnärlig ledare för Filharmoniska orkestern i den nordvästfranska regionen Pays de la Loire 1976-1994, Bonn 1995-2003 och filharmonikerna i Brabant med säte i Eindhoven 1996-2006. I sitt arbete strävar han ständigt efter en balans mellan den äldre, traditionella repertoaren och den nutida musiken. Diskografin rymmer ett stort antal CD-produktioner med artister som Mirella Freni, José van Dam, Shlomo Mintz och Mstislav Rostropovitj. En del av dem har vunnit internationella priser, t ex Prix du disque och Prix de la critique. Särskilt har Soustrots inspelningar Leonore 1806 (en tidig version av Beethovens Fidelio), Krzysztof Pendereckis Lukaspassionen och den fullständiga versionen av Ernst Kreneks Karl V väckt uppmärksamhet.

Marc Soustrot tilldelades franska hederslegionen 2008.

AGNETA EICHENHOLZ

Sopran

Agneta Eichenholz har de senaste säsongerna etablerat sig som en ledande sångerska i det lyriska sopranfacket. Hon fick sitt genombrott sommaren 2007 då hon med kort varsel hoppade in som sopransolist i Orffs Carmina Burana vid Verbierfestivalen. Under samma period var hon anlitad för titelrollen i Haydns Armida vid Salzburger Festspiele samt för rollen som Ifigenia i Händels Orest på Komische Oper Berlin. Därefter följde debuten vid Det Kongelige i Köpenhamn med rollen som Lucio Cinna i Mozarts Lucio Silla och vid Oper Frankfurt som Fiordiligi i Così fan tutte. Höjdpunkter från 2008 är bl a Mozarts Requiem på Komische Oper Berlin, titelrollen som Violetta i La Traviata på Malmö Opera, en scenisk uppsättning av Sibeliusångern med Mozarteum Orchester i Haus für Mozart i Salzburg, rollen som den olyckliga hjältninnan i Christof Loys kontroversiella uppsättning av Alban Bergs Lulu vid Covent Garden, London (även utgiven på DVD), Lulu i Madrid, Mahlers fjärde symfoni i Concepción, Chile samt Così fan tutte i Düsseldorf.

Agneta är även eftersökt som konsert- och oratoriesolist. Hennes konsertrepertoar innehåller bl a Britten's Les

Illuminations, Canteloubes Chants d'Auvergne, Bergs Sieben frühe Lieder, Strauss Vier letzte Lieder, Sibelius Lounnatar och oratorierepertoaren rymmer bl a sopranpartierna i Faurés Requiem, Mendelssohns Paulus, Mozarts Requiem och c-mollmässa, Händels Messias, Larssons Förklädd gud och Orffs Carmina Burana. Därutöver kan nämnas Alban Bergs Lulu med Peter Eötvös och franska radiofilharmonikerna vid Radio France, titelrollen i Händels Alcina på Göteborgs-Operan, Fiordiligi på Oper Frankfurt samt Adele i Christian Josts nyskrivna opera The Sweet scent of Death på Vlaamse Oper i Antwerpen och Gent, en roll skriven speciellt för Agneta.

Agneta Eichenholz är utbildad vid Musikhögskolan i Malmö och Operahögskolan i Stockholm och fick sin första sceniska erfarenhet som ensemblemedlem i Kristina från Duvemåla, hon var även stand-in för titelrollen. Vid invigningen av NorrlandsOperans nya operahus 2002 sjöng Agneta rollen som Felicia i Rosenbergs Lycksalighetens ö, en föreställning som även spelades in av Caprice Records.

BRITTA BYSTRÖM

Aria ur operan Om man blivit av med sitt bagage

Britta Byström föddes i Sundsvall 1977 och fick sin första musikaliska skolning som trumpet elev i Kommunala musikskolan. I tonåren började hon komponera musik och antogs 1995 till kompositionsutbildningen vid Musikhögskolan i Stockholm. Hon studerade där för bl a Pär Lindgren och Bent Sørensen, examensår 2001. Britta Byström har komponerat för de flesta besättningar och sammanhang; kammarmusik, vokalmusik och opera, men tonvikten har legat på orkestermusik. Byströms musik har spelats av t ex BBC Scottish Symphony Orchestra, International Youth Wind Orchestra och norska Kringkastingsorkestret. Mellan 2007 och 2011 var Britta Byström composer in residence hos Västerås Sinfonietta och i april 2010 ägnades hon ett tonsättarporträtt i Konserthuset i Stockholm. Bland verken kan nämnas exempelvis

Der Vogel der Nacht, som uruppfördes vid Östersjöfestivalen 2010 av Sveriges Radios symfoniorkester och Esa-Pekka Salonen. Man kan även nämna orkesterverket Picnic at Hanging Rock (2010), en tondikt inspirerad av Peter Weirs film med samma namn. Byström själv har beskrivit det som musik med försvinnandet som motiv. Britta Byströms musik uppvisar en särskild omsorg om klangen, en känslighet för musikens resonans som skulle kunna kallas impressionistisk. Kammaroperan Om man blivit av med sitt bagage med libretto av Niklas Törnlund uruppfördes 2003. I slutarian har den förolyckade Patricia insett sin belägenhet i en gåtfull mellanzon alldeles efter livet, där hon måste axla rollen som ängel eller vägvisare för nästa människa som anländer...

© Rolf Martinsson

Patricias slutaria ur Om man blivit av med sitt bagage

Musik: Britta Byström. Text: Niklas Törnlund.

Ängel... Min man skulle skratta!
 Ängel - ett ord som man fäster på sovande barn
 Sovande barn...
 Nej, ni är ju vakna med livsljus i blicken
 och allting framför er
 Nu är det mamma som sover
 hon sover borta i natt
 och hon drömmer så stort och så märkligt
 och allting är ofattbart
 men kanske det ändå är verkligt...

Nu ser jag er tydligt framför mig
 som om ni redan vore på väg
 genom det såpbubblatunna som skiljer
 Vem av er alla, vem ska resa i natt?
 Vem av er alla som går under solen
 Vem av er alla ska lämna sin värld
 sina bräddfulla timmar, segrar, försummelse
 - vem av er alla ska häpnas som jag?

Jag ser dig så tydligt framför mig
 som om du redan nått hit
 kisande kattungelikt emot ljuset
 Du som ska komma, du okända själ...
 Du ibland alla som går under solen
 Du ibland alla ska lämna din värld
 Jag säger dig, okända vän
 du ska häpnas som jag!

Niklas Törnlund om librettot: "En man, en kvinna, ett slags ängel. Ett triangeldrama på en mellanstation, ett tillstånd mellan livet och något annat. I detta otänkbara: är kärleken tänkbar? Och kan en ängel veta vad lycka är? Om man blivit av med sitt bagage är en upptäcktsfärd i en annorlunda dimension, en poetisk och mycket mänsklig fantasi med stänk av milt absurd humor."

HECTOR BERLIOZ

Les nuits d'été

Troligen är Symphonie fantastique Hector Berlioz mest kända verk och man kan därför lätt dra slutsatsen att orkestermusiken dominerar hans verklista. Men vokalmusiken utgör den absolut största delen av hans produktion och verklistan omfattar både operor, körmusik och en rad verk för röst och orkester eller piano. Sångcykeln Les nuits d'été, som bygger på texter av Théophile Gautier, komponerades 1832 för sopran och piano och publicerades 1841. Men inte förrän 1856 hade Berlioz orkestrerat alla sångerna. De har ingen direkt inbördes koppling till varandra mer än den lyriska stämning som antyds i titeln Les nuits d'été (Sommarnätterna) och de framförs ofta

som fristående självständiga stycken. Sångerna tycks svara mot ett behov av en fransk motsvarighet till den tyska liedenperioden före tonsättare som Fauré, Debussy och Ravel. Berlioz var dock en stor beundrare av den tyska lieden och den inledande sången Villanelle är nästan strofisk med undantag av den tredje versen som särskiljer sig i harmonik och melodik på ett sätt som påminner om Schuberts musik. Sångernas målande titlar Le spectre de la rose (Rosens ande), Sur les lagunes (På lagunerna), Absence (Frånvaro), Au cimetière (På kyrkogården) och L'île inconnue (Den okända ön) ger var och en sin bild av sommarnatten.

© Rolf Martinsson

Les nuits d'été

Musik: Hector Berlioz. Text: Théophile Gautier. Översättning: Stig Jacobsson.

Villanelle

Quand viendra la saison nouvelle,
Quand auront disparu les froids,
Tous les deux nous irons, ma belle,
Pour cueillir le muguet aux bois.
Sous nos pieds égrenant les perles
Que l'on voit au matin trembler;
Nous irons écouter les merles siffler.

Le printemps est venu, ma belle;
C'est le mois des amants béni,
Et l'oiseau satinant son aile,
Dit ses vers au rebord du nid.
Oh! Viens donc sur ce banc de mousse
Pour parler de nos breaux amours,
Et dis-moi de ta voix si douce toujours.

Loin, bien loin égarant nos courses,
Faisons fuir le lapin caché
Et le daim, au miroir des sources
Admirant son grand bois penché:
Puis chez nous, tout heureux, tout aises,
En paniers élaçant nos doigts
Revenons, rapportant des fraises des bois!

Le spectre de la rose

Soulève ta paupière close
Qu'effleure un songe virginal!
Je suis le spectre d'un rose,
Que tu portais hier au bal.
Tu me pris encore emperlée
Des pleurs d'argent de l'arrosoir,
Et parmi la fête étoilée,
Tu me promenas tout le soir.

Herdevisa

När den nya våren kommit
När frosten har försvunnit
Går vi båda, min kära,
Att plocka liljekonvaljer i skogen.
Vid våra fötter droppar daggens pärlor
Som darrar på morgonen.
Vi går för att höra koltrastsången.

Våren har kommit, min kära;
Det är månaden som älskande välsignar,
Och fågeln, som putsar sina fjädrar,
Sjunger sina verser från kanten av sitt bo.
Oh! Kom till den mjuka mossan
Och prata om vår kärlek
Och tala alltid till mig med din väna röst.

Långt bort irrar vi vår stig,
Skrämmer upp den skygga haren,
Och rådjuret som speglar sig i källan
Böjer sig för att beundra sina stora horn:
Sedan hemåt, så lyckliga, så nöjda,
Flätar vi våra fingrar, och återvänder
Med korgen full av smultron.

Rosens ande

Öppna dina slutna ögonlock
Av oskuldsfull drömmar nuddade!
Jag är anden i den ros,
Du bar vid balen igår.
Du plockade oss ännu fuktade
Av vattenkännans silvertår,
Och i sällskap av himlapällen,
Du bar mig hela kvällen.

Erbjudande till MSO:s konsertpublik

BROMANS GRILL & BAR

Valfri varmrätt i restaurangen före eller efter konsert för 150 kr exkl dryck.
Restaurangbiljetten köps i biljettkassan. Har du frågor eller vill boka bord
kontakta Quality Hotel Konserthuset, tel 040-664 60 20.

Ô toi qui de ma mort fut cause,
Sans que tu puisses le chasser,
Toutes les nuits mon spectre rose
À ton chevet viendra danser.
Mais ne crains rien, je nu réclame
Ni messe ni De Profundis.
Ce léger parfum est mon âme
Et j'arrive, j'arrive du paradis.

Mon destin fut digne d'envie,
Et pour avoir un sort si beau
Plus d'un aurait donné sa vie;
Car sur ton sein j'ai mon tombeau,
Et sur l'albâtre où je repose
Un poète avec un baiser
Écrivit: "Ci-gît une rose,
Que tous les rois vont jalouser."

Sur les lagunes (Lamento)

Ma belle amie est morte,
Je pleureai toujours;
Sous la tombe elle emporte
Mon âme et mes amours.
Dans le ciel, sans m'attendre,
Elle s'en retourna;
L'ange que l'emmena
Ne voulut pas me prendre.
Que mon sort est amer!
Ah! sans amour s'en aller sur la mer!

La blanche créature
Est couchée au cercueil;
Comme dans la nature
Tout me paraît en deuil!
La colombe oubliée
Pleure, pleure et songe à l'absent;
Mon âme pleure et sent
Qu'elle est dépareillée.
Que mon sort est amer!
Ah! sans amour s'en aller sur la mer!

Å du, som tog mitt liv,
Maktlös att det förhindra,
Kommer var natt min rosande anda
Att vid din sänggavel dansa.
Men var inte rädd - jag intet begär
Varken mätta eller De Profundis.
Den ädla doften är min själ
Och jag kommer från ett paradis.

Min lott var att väcka avund
Och många skulle ge sitt liv
För att få ett så vackert öde:
På ditt bröst är min grav
Och på den alabaster där jag vilar
Har en diktare skrivit
Med en kyss: "Här ligger en ros
Som varje konung åtrått".

På lagunerna

Min allra käraste är borta
Jag ska aldrig sluta gråta.
Ner i graven tar hon med sig
Min själ och all min kärlek.
Hon återvände till himlen
Utan att vänta på mig;
Ängeln som tog henne
Lät mig vara kvar.
Så bittert är mitt öde!
Åh, att resa över havet utan kärlek!

Vit hennes gestalt
I graven ligger kallt.
Hela naturen
Tycks sörja med mig.
Den övergivna duvan gråter
Och drömmer om sin förlorade vän.
Min själ gråter och känner
Sig ofullständig.
Så bittert är mitt öde!
Åh, att resa över havet utan kärlek.

Sur moi la nuit immense
S'étend comme un linceul.
Je chante ma romance
Que le ciel entend seul.
Ah! comme elle était belle!
Et comme je l'aimais!
Je n'aimerai jamais
Une femme autant qu'elle.
Que mon sort est amer!
Ah! sans amour s'en aller sur la mer!

Absence

Reviens, reviens, ma bien-aimée!
Comme une fleur loin du soleil,
La fleur de ma vie est fermée
Loin de ton sourire vermeil.

Entre nos coeurs quelle distance!
Tant d'espace entre nos baisers!
Ô sort amer! Ô dure absence!
Ô grands désirs inapaisés!

D'ici là-bas que de campagnes,
Que de villes et de hameaux,
Que de vallons et de montagnes,
À lasser le pied des chevaux!

Au cimetière

Connaissez-vous la blanche tombe,
Où flotte avec un son plaintif
L'ombre d'un if?
Sur l'if une pâle colombe,
Triste et seule au soleil couchant,
Chante son chant.

Natten sänker sig över mig
Som en svepning.
Jag sjunger en hymn
Som bara hörs av himlen.
Åh, så vacker hon var
Och som jag älskade henne!
Jag kommer aldrig att älska någon
Så som jag älskade denna kvinna.
Så bittert är mitt öde!
Åh, att resa över havet utan kärlek.

Frånvaro

Kom tillbaka, kom tillbaka, min allra
käraste!
Som en blomma långt från solen,
Har mitt livs blomma slutit sig
Utan dina röda läppar.

Så långt det är mellan våra hjärtan!
Så mycket plats mellan våra kyssar!
Åh, bittra öde! Åh, svåra frånvaro!
Åh, starka, otröstliga längtan!

Härifrån till dit, så mycket land,
Så många städer och byar,
Så många dalar och berg,
Tillräckligt att trötta ut hästens hovar.

På kyrkogården

Känner du till den vita graven
Där i klagande ton, i skuggan
Av en gran.
På den granen sitter en blek duva
Ledsen och ensam, vid solnedgången,
För att sjunga dess lov.

Un air maladivement tendre,
À la fois charmant et fatal,
Qui vous fait mal
Et qu'on voudrait toujours entendre;
Un air comme en soupire aux cieux
L'ange amoureux.

On dirait que l'âme éveillée
Pleure sous terre à l'unisson
De la chanson,
Et du malheur d'être oubliée
Se plaint dans un roucoulement
Bien doucement.

Sur les ailes de la musique
On sent lentement revenir
Un souvenir.
Un ombre, une forme angélique,
Passe, passe dans un rayon tremblant
En voile blanc.

Les belles de nuit, demi-closes
Jettent leur parfum faible et doux
Autour des vous,
Et le fantôme aux molles poses
Murmure en vous tendant les bras:
Tu reviendras!

Oh! jamais plus, près de la tombe,
Je n'irai, quand descend le soir
Au manteau noir
Écouter la pâle colombe
Chanter sur la pointe de l'if
Son chant plaintif!

En sjuklig längtan,
Samtidigt skön och förgänglig,
Som smärtar.
Som man vill lyssna till i evighet.
Liksom de förälskade ängeln må sjunga
I himlen.

Man kommer att säga att själen vaknade
Gråtande nära marken med
En unison sång,
Och den glömda sorgen
Som klagar vänligt
Kuttrande.

På musikens vingar
Återvänder sakta
Ett minne.
En skugga, en änglalik form
Passerar i en oerhörd vibrerande stråle
Skrudad i en vit slöja.

Nattdoftande blommor, halvöppna
Sänder sina milda och söta aromer
Omkring dig,
Och vålnader med mjuka gester
Viskar till dig att sträcka på armarna:
Du kommer tillbaka!

Åh! jag kommer aldrig att gå nära,
Den graven, när nattens mörka kappa
Sänker sig
För att lyssna till den bleka duva
Som från granen sjunger
Sin sorgesamma sång.

L'île inconnu

Dites, la jeune belle,
Où voulez-vous aller?
La voile enfie son aile,
La brise va souffler!

L'aviron est d'ivoire,
Le pavillon de moire,
Le gouvernail d'or fin;
J'ai pour lest une orange,
Pour voile une aile d'ange,
Pour mousse un séraphin.

Est-ce dans la Baltique?
Dans la mer Pacifique?
Dans l'île de Java?
Où bien est-ce en Norvège,

Cuellir la fleur de neige,
Où la fleur d'Angsoka?
Dites, dites, la jeune belle,
Dites, où voulez-vous aller?

Menez-moi, dit la belle,
À la rive fidèle
Où l'on aime toujours!
Cette rive, ma chère,
On ne la connaît guère,
Au pays des amours.

Où voulez-vous aller?
La brise va souffler!

Den okända ön

Säg mig, vackra ungmö,
Vart vill du fara?
Seglet vecklar ut sin vinge,
Vinden blåser upp.

Åran är av elfenben
Flaggan av vattrat silke,
Rodret av finaste guld.
Till ballast har jag en apelsin
Till segel, en ängels vinge
Till skeppsgosse en seraf.

Är det Östersjön?
Eller Stilla havet?
Eller ön Java?
Eller är det kanske Norge?

Att plocka snöblommor?
Eller Angsokas blommor?
Säg mig, säg mig, vackra mö,
vart vill du resa?

Ta mig, sa den vackra mön,
Till trohetens strand
Där kärleken alltid lever.
Den stranden, min kära,
Finns bara
I kärlekens land.

Vart vill du resa?
Det blåser upp.

Marc Soustrot,
dirigent

PJOTR TJAJKOVSKIJ

Symfoni nr 6, "Pathétique"

Tjajkovskij dedicerade sin kanske mest älskade symfoni - nr 6, känd under namnet Pathétique - till sin nevö Vladimir Davidoff. Till honom skrev han att symfonin var programmatisk men att han inte ville avslöja vad den handlade om. Det tyckte han att lyssnaren skulle få lista ut på egen hand. Först under mellankrigstiden upptäcktes bland Tjajkovskijs skisser en nedtecknad programförklaring som verkade stämma in perfekt. Den handlade om livet. Inledningen skildrar impulsiv passion, självsäkerhet och drivkraft. Andra delen står för kärleken, den tredje för besvikelse och den sista delen är bortdöendet och den slutliga kollapsen. Tjajkovskij har i brev till sin förläggare Jürgenson gett uttryck för sin glädje i arbetet med symfonin. Aldrig tidigare hade han varit så tillfreds med resultatet av sitt komponerande. Samtidigt insåg han att symfonin kanske inte skulle komma att få det mottagande han hoppades på. Till Davidoff skrev han: "Det skulle inte förvåna mig det minsta om man kommer att racka ner på symfonin och ge den dålig kritik. Det är inte första gången det har hänt.

Jag själv anser den vara det bästa och mest uppriktiga av mina verk." Det var Tjajkovskijs bror Modest som hittade på underrubriken Pathétique. Han föreslog först att symfonin skulle kallas Tragique men det refuserades av Tjajkovskij. Pathétique-symfonin avviker formmässigt från den klassiska normen. Den långsamma satsen har ersatts av en rastlös dans i 5-takt och sista satsen, som traditionsenligt brukar vara en snabb, triumferande och kraftfull sats, har här ersatts av sorgfylld avskedsmusik. Han dirigerade själv uruppförandet som ägde rum i S:t Petersburg i oktober 1893. Symfonin fick ett kyligt mottagande av kritikerna. Tjajkovskij dog kort efter. När Tjajkovskij avslutat komponerandet av den sjätte symfonin uttryckte han själv ett slags förvåning över att den hade prägel av ett rekviem. Med anledning av Tjajkovskijs eget uttalande skriver hans levnads-tecknare Richard H Stein: "...här kan man inte komma ifrån den tanken att Tjajkovskij måste ha haft förningar om sin egen död och skildrat den..."

© Rolf Martinsson

**Eva Härdelin-Rydström,
violin**

Kommande konserter

Lördag 4 februari 12.00 & 14.00 & 16.00

TRASH.DK

Nallekonsert®

Den gode, den onde och den fule... med skrot, skrammel och en symfoniorkester. Den danska slagverksensemblen tar oss med på en hisnande resa. Utan ord upphävs alla lagar och regler för vad som är upp och ner, fram eller bak i musiken. Till och med en soptunna kan sjunga när Trash får bestämma.

Söndag 5 februari 15.00

MUSIKHÖGSKOLANS SYMFONIORKESTER

Gästspel

Mendelssohn: En midsommarnattsdröm, uvertyr

Koppel: Toccata

Schnittke: (K)ein Sommernachtstraum

Hindemith: Symfoniska metamorfoser

Torsdag 9 februari 19.30

MOZARTAFTON

Mozart: Serenata notturna K239

Mozart: Hornkonsert nr 4

Mozart: Symfoni nr 40

Öppet genrep kl 12.00, fri entré

Torsdag 16 februari 19.30

ÅRSTIDERNA

Dvorák: Karnevaluvertyr

Piazzolla: Årstiderna

Sibelius: Symfoni nr 3